

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 18CoE/74/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1420201666
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Paulína Pacherová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1420201666.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Paulíny Pacherovej a členov senátu JUDr. Borisa Tótha a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v právnej veci oprávneného: S.. S. D., R.. XX.XX.XXXX, D. A. XX, XXX XX D., práv. zast. Advokátska kancelária Chabadová, s. r. o., so sídlom Pri starej prachárni 13, 831 04 Bratislava, IČO: 36 866 733, proti povinnej: X.. Q. D., R.. XX.XX.XXXX, D. A. XX, XXX XX D., práv. zast. BUZINGER & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Námestie Martina Benku 15/6302, IČO: 47 253 401, vo veci výkonu rozhodnutia o dočasnej úprave styku s maloletou E. D., R.. XX.XX.XXXX, zastúpenou kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, o odvolaní povinnej voči uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 58Em/1/2020-71 zo dňa 29.06.2020, pomerom hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 58Em/1/2020-71 zo dňa 29.6.2020 **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil výkon rozhodnutia - neodkladného opatrenia Okresného súdu Bratislava IV č. k. 25P/118/2019-32 zo dňa 3.9.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/383/2019-223 zo dňa 15.11.2019 (ďalej „exekučný titul“), ktorým bolo rozhodnuté o oprávnení otca stretávať sa s mal. dieťaťom na čas do skočenia konania vo veci samej sp. zn. 17P/49/2019 o rozvod manželstva a ÚPP k mal. dieťaťu. V odôvodnení uznesenia uviedol, že matka dieťaťa nariadené neodkladné opatrenie neplní. Zdravotný stav dieťaťa, na ktorý poukazuje matka podľa názoru súdu v stretnutiach dieťaťa s oprávneným (otcom) nebráni. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj matkou namietanú prekážku realizácie stretnutí bez jej prítomnosti. Poukázal na to, že z vykonávaného neodkladného opatrenia takáto úprava nevyplýva a matka je povinná rozhodnutie rešpektovať.

2. Uznesenie prostredníctvom právneho zástupcu napadla v zákonnej lehote odvolaním matka (ďalej aj „povinná“) z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Napadnutému uzneseniu ďalej vytykala arbitrárnosť, nezrozumiteľnosť a nedostatok odôvodnenia. V odvolacej argumentácii uviedla, že návrh povinného na výkon rozhodnutia je v celom rozsahu nedôvodný, neopodstatnený a založený na skresľujúcich skutočnostiach. Neodkladné opatrenie plní, okrem ospravedlniteľných dôvodov, ktoré spočívali v zdravotnom stave dieťaťa a nevyhnutnej prevencii proti COVID 19. Poukázala na znalecký posudok č. 25/2019 vypracovaný znalkyňou z odboru Psychológia, odvetvie klinická psychológia detí PhDr. Magdalénou Krasulovou, v ktorom sa dieťa opakovane vyjadrilo, že nechce byť s otcom samé. Znalkyňa upozorňuje na nezhody rodičov, ktoré sú pre dieťa zdrojom stresu, pričom úroveň neurotizmu dieťaťa je hraničná. Dieťa negatívne vníma kritický postoj otca k matke ako i kritické a ironické poznámky na adresu matky a dieťaťa. Znalkyňa v záveroch posudku odporúča realizáciu stretnutí dieťaťa s otcom v prítomnosti matky, resp. asistovaný styk, ktorý dieťa vníma pokojnejšie a bezpečnejšie. Matka v odvolaní uvádza patologické správanie sa oprávneného k nej i k mal. dieťaťu. Okolnosti predchádzajúce

narodeniu dieťaťa, hygienicky nevhodné bývanie zabezpečené otcom, ktorému sa musela prispôbiť. Nadmerné požívanie alkoholických nápojov otcom i v prítomnosti dieťaťa ako aj na fyzické útoky otca voči matke, čo potvrdzujú i priložené čestné prehlásenia svedkov. Podľa názoru matky i s poukazom na citovaný znalecký posudok, po vydaní neodkladného opatrenia nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik uloženej povinnosti. Do pozornosti súdu dala skutočnosť, že podaním zo dňa 07.06.2020, doručeným Okresnému súdu Bratislava IV, navrhla neodkladné opatrenie (exekučný titul) zrušiť. S poukazom na Dohovor o právach dieťaťa a v odvolaní citovanú judikatúru navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie alebo aby návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia zamietol a povinnej voči oprávnenému priznal náhradu trov konania.

3. Otec prostredníctvom právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že neodkladné opatrenie je dôvodné a súladné so záujmom mal. dieťaťa. Matka mu v stretávaní sa s dieťaťom bráni. Tvrdenia matky a ňou predložené dôkazy, vrátane znaleckého posudku znalkyne PhDr. Magdalény Krasulovej označil za nedôvodné a znaleckému posudku vytkol aj nedostatok náležitostí podľa § 209 ods. 2 CSP.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky, ktoré mu bolo elektronicky doručené nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec v rozsahu predpokladanom v § 65 CMP), bez nariadenia pojednávania, v súlade s ustanovením § 385 CSP (použiteľného cez § 2 ods. 1 CMP), oboznámil sa s procesným postupom súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi uvedenými v odvolaní odvolateľa a dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je vecne správne, a v tomto štádiu konania nie je priestor na jeho zmenu ani zrušenie.

6. Podľa § 376 ods. 1 zákona NR SR č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej „MSP“), ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

7. Podľa § 376 ods. 2 MSP, konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.

8. Podľa § 377 ods. 2 MSP, proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné.

9. Podľa § 377 ods. 2 MSP, odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti.

10. Odvolaním napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil výkon právoplatného a vykonateľného neodkladného opatrenia týkajúceho sa dočasnej úpravy práva a povinností rodičov k maloletému dieťaťu.

11. Odvolací súd po oboznámení sa s napadnutým uznesením a exekučným titulom predloženým súdu na nariadenie výkonu rozhodnutia uvádza, že zákonná konštrukcia výkonu rozhodnutia nastolená Civilným mimosporovým poriadkom nedáva vykonávaciemu súdu možnosť pred nariadením výkonu rozhodnutia preskúmavať jeho vecný obsah ani správnosť a preskúmavacia činnosť súdu sa v zmysle § 376 ods. 1 CMP sa obmedzuje len na zistenie či je exekučný titul vykonateľný a či povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu vykonateľný exekučný titul ukladá.

12. Prieskum exekučného súdu sa v tomto štádiu, ktorým začína výkon rozhodnutia, obmedzuje len na formálny prieskum podmienok uvedených v ods. 11. Nariadením výkonu rozhodnutia priamo a bezprostredne nedochádza k realizácii - t.j. k uskutočneniu výkonu rozhodnutia.

13. Následné uskutočnenie výkonu rozhodnutia podlieha ďalším procedurálnym postupom nasledujúcim po nariadení výkonu, počas ktorých existuje priestor na skúmanie súladu nariadeného výkonu rozhodnutia s najlepším záujmom dieťaťa.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Odvolanie podané matkou nespĺňa zákonom prípustné dôvody odvolania podľa § 377 ods. 2 CMP. Exekučný titul je vykonateľný a v prejednávanej veci neboli zistené skutočnosti odôvodňujúce zánik uloženej povinnosti. Zánikom povinnosti vyplývajúcej z neodkladného opatrenia nemožno rozumieť záver znalca vyslovený v znaleckom posudku ani podanie návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia. Vo vzťahu k záveru znalca odvolací súd dopĺňa, že tento môže byť len dôkazným prostriedkom pre zrušenie neodkladného opatrenia, resp. pre odklad výkonu rozhodnutia alebo jeho zastavenie, pokiaľ závažnosť zistení a záverov znalca takýto postup odôvodňuje.

16. Odvolací súd preto s poukazom na svoju právnu argumentáciu uvedenú v ods. 5 až 15 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým došlo k nariadeniu výkonu rozhodnutia ako vecne správne potvrdil.

17. Odvolací súd ale s poukazom na záver vyslovený v ods. 13 dopĺňa, že aj keď úlohou súdu v konaní o návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia nesporne je zabezpečiť splnenie povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, súd výkonu rozhodnutia nemôže opomenúť tú podstatnú skutočnosť, že subjektom výroku rozhodnutia je maloleté dieťa, ktoré výkon rozhodnutia nemôže pociťovať pre seba nepriaznivo a s obavou. Tak ako v základnom konaní aj v konaní o výkon rozhodnutia má záujem maloletého dieťaťa prvoradý význam, ktorý je potrebné vždy skúmať.

18. Podľa § 372 CMP, účastníkmi konania o výkone rozhodnutia sú maloletý, ten, kto je z exekučného titulu oprávnený a povinný.

19. Dieťa, ktoré je výkonom rozhodnutia priamo dotknuté ako účastník konania musí v odôvodnených prípadoch dostať priestor vyjadriť svoj názor a súd mu musí poskytnúť nevyhnutnú ochranu v prípade zistenia alebo existencie skutočností spochybňujúcich, že nariadený výkon je v záujme maloletého dieťaťa. Maloletá E. je vo veku 6 rokov, kedy je vzhľadom na svoju rozumovú vyspelosť dostatočne schopná formulovať svoje vnútorné prežívanie a vnútorný vzťah a postoj k obom rodičom.

20. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so stanoviskom znalca, že dieťa, vždy veľmi intenzívne a citlivo vníma napätie a nezhody rodičov. Pokiaľ ktorýkoľvek z rodičov toto napätie (vnútorný hnev na druhého partnera) prenáša na dieťa tým, že sa vyjadruje kriticky alebo negatívne na adresu druhého rodiča, tento postoj a správanie je pre dieťa mimoriadne zraňujúce a má na jeho emočný a celkový osobnostný vývoj negatívny vplyv. To isté platí i v prípade, ak rodič (i keď s dobrým zámerom) používa vo vzťahu k dieťaťu výrazy, ktoré dieťa vzhľadom na svoj vek nevie spracovať (negatívne vnímanie vyjadrení otca ako makak, posero, zduteľ uvedené mal. dieťaťom pred znalcom).

21. Zo svojej rozhodovacej činnosti a záverov viacerých znalcov, s ktorými sa odvolací súd pri svojej rozhodovacej činnosti už mal možnosť oboznámiť vyplýva, že dieťa do veku 7 rokov vníma svet cez tzv. „emočnú pamäť“, čo znamená, že vnemy a zážitky vonkajšieho sveta, vrátane správania sa rodičov navzájom a k nemu, nevie vyhodnotiť racionálne (na podklade rozumových a skúsenostných postojov), ale vyhodnocuje ich výlučne len cez emócie, ktoré pri konkrétnej situácii prežíva a cíti. Z uvedeného dôvodu prenášanie napätia a nezhôd ktorýmkoľvek z rodičov na dieťa nie je možné zo strany súdu opomíňať ani tolerovať, a súd ich je povinný vyhodnotiť pri skúmaní uskutočnenia výkonu rozhodnutia a jeho bezprostredného vplyvu na dieťa. Dieťa v žiadnom prípade nemôže byť rukojemníkom rodiča a nesmie byť vystavené výlučne „jeho náhľadu na správnu výchovu, a to čo má dieťa vydržať a zvládnuť“.

22. Maloleté dieťa má postavenie chránenej osoby. Štát mu poskytuje zvýšenú ochranu, nakoľko samo nie je schopné čeliť prípadným negatívnym útokom na jeho osobu, či už v rovine psychickej alebo fyzickej.

23. V tejto súvislosti odvolací súd vníma a kriticky hodnotí aj postoj kolízneho opatrovníka, ktorý sa v odvolacom konaní k tvrdeniam rodičov a dieťaťa nevyjadril, nezaujal žiadne stanovisko a v konaní zostal nečinný. Odvolací súd síce má vedomosť o zaťaženi a nápore kladenom na kolízneho opatrovníka pri výkone jeho činností, avšak nemôže opomenúť, že kolízny opatrovník je štátom určená osoba, ktorej výlučnou úlohou je ochrana dieťaťa a jeho záujmov. Kolízny opatrovník je osobou, ktorá je povolaná sledovať a zhodnotiť prežívanie dieťaťa pri realizácii stretnutí s druhým rodičom, skúmať a

sledovať dôvody a príčiny prípadných negatívnych prežívaní a strachov dieťaťa a tieto bez zbytočného odkladu signalizovať aj poručenskému a vykonávaciemu súdu.

24. Úlohou súdu výkonu rozhodnutia a úlohou kolízneho opatrovníka, v zornom uhle uvedených kritérií je zistiť, či výkon rozhodnutia dieťa vo svojom vnútornom emočnom prežívaní prijíma bez vyvolania pocitov strachu o stratu vnútorného a vonkajšieho bezpečného prostredia, t.j. či sa výkonom rozhodnutia nebude cítiť ohrozené a či ho nebude subjektívne pociťovať vo svoj neprospech. Tomuto záveru a povinnosti zodpovedá štátu vo veciach maloletých detí zodpovedá i judikatúra ESLP (viď Voleský proti ČR, Kapr proti ČR, Pedovič proti ČR, Drenk proti ČR, blízkych právnej úprave ako aj kultúre SR), judikatúra Ústavného súdu SR (I. ÚS 216/2018) ako i Dohovor o právach dieťaťa, na ktorý poukazuje matka.

25. Odvolací súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane uviedol, že záujem dieťaťa na bezpečnom a harmonickom priebehu stretávania sa s rodičom, ktorému nebolo zverené, má vždy prednosť pred záujmom tohto rodiča. Právo rodiča na stretávanie sa s dieťaťom znamená súčasne jeho povinnosť správať sa k dieťaťu tak, aby čas strávený s týmto rodičom pociťovalo ako čas strávený s človekom jemu najbližším, u ktorého sa cíti bezpečne, a nebolo konfrontované s jeho negatívnymi postojmi voči druhému rodičovi.

26. V prejednávanej veci možno z vyjadrenia dieťaťa, vyplývajúceho z matkou predloženého znaleckého posudku vnímať, že vzťah k otcovi je pozitívny. Obavu zo stretnutia s otcom bez prítomnosti matky dieťa však pociťuje z dôvodu, že otec naň prenáša svoje negatívne postoje voči matke, s ktorými je dieťa konfrontované bez možnosti sa voči tomuto postojovi a konaniu brániť. Odvolací súd preto vníma potrebu, aby otec prehodnotil toto svoje správanie, vnímal pocity dieťaťa a nezaťažoval ho prenášaním nezhôd s matkou do pocitovej sféry dieťaťa. V tejto rovine je daná i úloha kolízneho opatrovníka, aby sledoval priebeh stretnutí z pohľadu, ako ich vníma dieťa, či zo strany oprávneného rodiča dochádza k plneniu jeho rodičovských práv a povinnosti v prospech dieťaťa.

27. Pokiaľ by súd alebo kolízny opatrovník dospel v ďalšom štádiu konania o výkon rozhodnutia k záveru, že správanie sa oprávnenej osoby nie je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa, ktorý je treba vždy a prednostne chrániť, potom je súd oprávnený a povinný poskytnúť dieťaťu ochranu spôsobom vyplývajúcim z ustanovení CMP § 389, § 390 CMP (odklad, zastavenie výkonu rozhodnutia). Súd realizujúci výkon rozhodnutia je súčasne oprávnený signalizovať, resp. dať podnet na zrušenie neodkladného opatrenia alebo inú úpravu styku (napr. asistovaný styk za prítomnosti nestrannej osoby), pokiaľ by v rámci výkonu rozhodnutia dospel k záveru, že exekučný titul vzhľadom na konanie oprávnenej osoby pri realizácii stretnutí neplní svoj účel a nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

28. Súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní vysporiada aj s návrhom na zmenu kolízneho opatrovníka zo 14.09.2020.

29. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v nadväznosti na ustanovenie § 52 CMP, kedy ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie avšak v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku nemá žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak a ustanovenie § 391 CMP predpokladá, že o náhrade trov konania rozhoduje súd až v uznesení, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastavuje, čo nie je tento prípad.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť v podpísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Nesplnenie náležitostí vyžadovaných § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d/, e/ CSP).